

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 377. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357441808/facsimile.pdf> (tilgået 24. juni 2021)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Tieck Planen til den først 41 Aar senere udkomne, højst interessante Novelle *Den unge Snedkermester*, i hvilken Helten, en i kunstnerisk Henseende næsten altfor fint dannet Snedker gennemgaar en med *Meisters* fuldkomment beslægtet Udviklingsgang i Forhold til adelige Krese, til Skuespilkunst og Teater og med Teater-Kærlighedshistorier. Han opfører som ægte Romantiker Shakespeareske Lystspil paa et efter Shakespearesk Mønster indrettet Salonteater og er Elsker saavel imellem Kulisserne som paa Scenen.

Forløbig blev imidlertid denne Plan skudt tilside for *Sternbald*. Den moderne Haandværker maatte vige Pladsen for Kunstneren fra Dürers romantiske Tid. I denne Bog er Gemyttet sat paa Tronen, men som purt Gemyt skilt fra Fornuft og Klarhed. Derfor er hele Bogen lutter Attraa og Smægten. Saaledes hedder det her f. Eks. om Reformationen, at den istedenfor en guddommelig Religionsfyldte kun har avlet en fornuftig Tomhed, i hvilken alle Hjerter smægter. Og saaledes bliver den milde Sanselighed i Goethes Roman her til en brutal William Lovellisk Attraa. Naar Helten ser ind i sig selv, ser han som Lovell «en uudgrundelig Hvirvel, en henbrusende, larmende Gaade». I anden Udgave følte Tieck sig foranlediget til at bortskære en Del af de altfor hyppige, lystne Bade- og Drikkescener, mellem hvilke Helten i sin urolige Higen tumles.

Dog Hovedsagen er, at her paa en ganske anden Maade end hos Goethe Virkeligheden forfines og destilleres. Den fortyndes, til den gaar op i Siemningsduft, til Personligheden drukner i Landskabet og Handlingen i Skovhornmusik. Det er i *Sternbald* Søndag hver Dag, og der raader her en stadig Andagtsstemning med Ørkesløshed og Klokketklang. Bogens Livsanskuelse ligger i disse Ord af Helten: «Vi kan i denne Verden kun ville (∴ ønske, længes), kun leve i Forsættier, den egenlige Handlen ligger hinsides.» Derfor handles her aldrig, de optrædende Personer farer, ubaandgribelige som Kometer, om som Kometer, deres Liv er Rækken af deres tilfældigt og uforsætligt oplevede Æventyr; de er stadig paa Rejsen efter Idealet, og da dette jo altid antages for bosat i Nærheden af Rom, ender Bogen dér, forevrigt uden Slutning, og den blev aldrig senere fortsat.

I samme Grad nu som *Sternbald* er mere drømmeagtig og usammenhængende end *Meister*, i samme Grad sætter Novalis den over hin. Thi, siger han, Kærnen i min Filosofi er, at